

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна українська мова

*Освітня програма Середня освіта (українська мова і література)
перший (бакалаврський) рівень*

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №__ від «27»жовтня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Морфеміка в шкільному курсі української мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Русакова Ольга Валеріївна
Контактний телефон викладача	-
E-mail викладача	olga.rusakova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводяться на практичних заняттях (тривалість залежить від потреб студента, у межах робочого часу викладача)
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Морфеміка у шкільному курсі української мови» належить до переліку вибіркового компоненту. Він передбачає поглиблення та систематизацію знань про морфеміку української мови, традиційні й новітні погляди на морфемну структуру слова, забезпечує майбутніх вчителів української мови знаннями про методику вивчення морфеміки в закладах середньої освіти.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – формувати у студентів систематизовані наукові знання про морфемну підсистему сучасної української мови, адаптувати отримані знання до шкільної програми з української мови.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоїти основні відомості про теоретичні питання сучасної морфеміки: класифікацію морфем; морфонологію та морфотактику морфем; - активізувати процес оволодіння системою теоретичних знань з морфеміки та розуміння їхньої ролі в майбутній професійній діяльності; - закріпити та систематизувати теоретичні знання з морфеміки української мови в процесі виконання вправ, завдань і морфемних розборів слів різних частин мови; - сформувати навички оперування фаховою термінологією; - озброїти майбутніх фахівців знаннями методології вивчення морфеміки в шкільному курсі української мови; - виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій, прагнення вдосконалювати знання мовних норм (зокрема словотвірних), стежити за змінами мовних норм. 	
4. Результати навчання	
<p>У процесі опанування дисципліни бакалаври повинні мати: • здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні; • здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань; • володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів; • здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання. • вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання; • знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності; • мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних</p>	

інформаційних технологій; • аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; • уміти аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах літературознавства, мовознавства, методики навчання фахових дисциплін; оцінювати результати власних наукових досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій; • здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності; • здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності; • здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год
практичні заняття	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	014 Середня освіта 014.01 Українська мова та література	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. <i>Морфеміка української мови, її значення в шкільному курсі української мови</i> Предмет і завдання морфеміки. Місце морфеміки в шкільному курсі української мови. Морфема – мінімальна значуща одиниця мови. Морф. Варіанти морфем. Особливості засвоєння учнями термінології з морфеміки	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 2; 10	10	Два тижні
Тема 2. <i>Кореневі й афіксальні морфемі</i> Загальна	Лекція; практичне заняття; самостійна	Зі списку	2; 2;	20	Два тижні

характеристика, функціональні відмінності. Ознайомлення учнів з коренем, його значенням. Спільнокореневі слова	робота		10		
Тема 3. <i>Класифікація афіксальних морфем.</i> <i>Морфемна структура слова</i> Класифікація афіксів за: а) місцем розташування у слові; б) функціями; в) способом вираження; г) формою; г) ступенем повторюваності; д) походженням.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 4; 10	20	Два тижні
Тема 4. <i>Поняття про морфемну структуру слова</i> Співвідношення морфем: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія морфем. Основа слова, її подільність. Афіксоїди, уніфікси. Методика проведення морфемного аналізу слів.		Зі списку	2; 4; 10	20	Два тижні
Тема 5. <i>Морфонологія.</i> Морфонологія як наука. Морфонема як морфонологічна одиниця.		Зі списку	2; 4; 10	20	Два тижні

Морфонологічні явища.					
Тема 6. <i>Морфотактика</i> Морфотактика одиниць морфемної підсистеми мови. Валентність суфіксів і префіксів. Формальні, лексичні, словотвірні й стилістичні обмеження сполучуваності морфем.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	Зі списку	2; 2; 10	10	Два тижні
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).				
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує завдання, які містять питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямовані на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.				
Семінарські заняття	Не передбачено				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (50 %)				
7. Політика курсу					
Курс передбачає різні форми та методи аудиторної та самостійної навчальної роботи. Неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання вправ з посібника. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2). Успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бабій І. М., Лісняк Н. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір : навчальний посібник . Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 88 с. 2. Безпояско О. К., Городеська К. Г. Морфеміка української мови. Київ: Наукова думка, 1987. 211 с. 3. Вакарюк Л. О., Панцьо С. Є. Українська мова. Морфеміка і словотвір : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 184 с. 4. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. 					

- Морфонологія : навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1999. 207 с.
5. Карпіловська Є. А. Суфіксальна підсистема сучасної української літературної мови: будова та реалізація. Київ: УкрНДПСК, 1999. 298 с.
 6. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови : навчальний посібник. Київ: ІЗМН, 1998. 182 с.
 7. Клименко Н. Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. К.: Наукова думка, 1973. 186 с.
 8. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ: УкрНДПСК, 1998. 162 с.
 9. Морфемна структура слова. Київ: Наукова думка, 1979. 334 с.

Викладач _____ О. В. Русакова